

# FAGKONSULENTEN OM EKSAMEN PÅ PSYKOLOGI C

## GENERELT VEDR. EKSAMEN

Helt overordnet afholdes eksamen i psykologi på baggrund af læreplanerne i psykologi samt eksamensbekendtgørelsen.

Undervisningsbeskrivelsen for det enkelte hold giver mulighed for at se, hvad eksaminationsgrundlaget er. Det er vigtigt, at undervisningsbeskrivelsen er udført efter reglerne, da man i psykologi ikke har et pensum men er forpligtet på læreplanens kerne-og supplerende stof samt de faglige mål. Censors mulighed for at checke, at eksamensspørgsmålene afspejler eksamensgrundlaget er undervisningsbeskrivelsen, så den skal være i orden. Ministeriet kan forlange, at undervisningsbeskrivelser indsendes. Det er censors opgave at påse, at prøverne er i overensstemmelse med målene og øvrige krav i psykologi samt indberette til skolen, hvis der er mangler ved den forudgående undervisning (jvf. § 29, stk. 1 og 2). Det er derfor i alles interesse at lave en udtømmende undervisningsbeskrivelse, så censor har mulighed for at udføre sin del af opgaven.

## KORT OVERSIGT OVER REGLER VEDR. EKSAMEN

- Undervisningsbeskrivelsen skal udfyldes i en sådan grad, at censorer kan se, hvad der er arbejdet med indenfor de forskellige temaer og hvordan. Det er altså ikke nok at referere til en enkelt bog i en undervisningsbeskrivelse. Censorernes arbejde er bl.a. at medvirke til kvalitetssikring, og det er deres opgave at påpege, hvis der er mangler i undervisningsbeskrivelsen og eksamensspørgsmål.
- Eksaminander må have alt med til forberedelse og eksamen, dvs. også computer med noter. De må fra sommereksamen 2014 også have adgang til netbaseret materiale, som er brugt i undervisningen, men de må ikke kommunikere med omverdenen.
- Karaktergivning sker udelukkende på baggrund af de faglige mål i læreplanen.
- Eksaminationstiden indholder tid til votering og karakterfastsættelse (jvf. § 16 stk. 2 i eksamensbekendtgørelsen).

## KARAKTERGIVNING

Vær opmærksom på at uenighed om karakterer eller andet i forbindelse med eksamen skal løses på stedet. Man er nødt til at forhandle sig frem til en karakter jvf. eksamensbekendtgørelsen § 14 stk. 2 og stk. 3:

*"Hvis censor og eksaminator ikke er enige om en fælles bedømmelse, giver de hver en karakter. Karakteren for prøven er gennemsnittet af disse karakterer afrundet til nærmeste karakter i karakterskalaen. Hvis gennemsnittet ligger midt imellem de to karakterer, er den endelige karakter nærmeste højeste karakter, hvis censor har givet den højeste karakter, og ellers den nærmeste lavere karakter.*

*Hvor der er uenighed om, hvorvidt præstationen eller standpunktet skal bedømmes til "Bestået" eller "ikke bestået", er censors bedømmelse afgørende".*

**Se nærmere her om undervisningsbeskrivelser, reglerne for eksamen, herunder censors rolle**

<http://www.uvm.dk/Uddannelser/Gymnasiale-uddannelser/Proever-og-eksamen/Undervisningsbeskrivelser-for-gymnasiale-uddannelser>

### **Eksamensbekendtgørelsen med bl.a. censors og eksaminators rolle**

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=133219> - K6

### *PRØVEMATERIALET TIL EKSAMEN PÅ C*

Prøvematerialet består af en overskrift der relaterer til et kendt tema, et antal spørgsmål og bilagsmateriale. Der er forskellige måder at lave eksamensspørgsmål på, men helt overordnet skal et eksamensspørgsmål på C niveau give eksaminanden mulighed for at leve op til de faglige mål i faget. Det er ikke hensigtsmæssigt at bede eksaminanden om at gøre rede for specifikke teorier og undersøgelser med navns nævnelser i det første spørgsmål, da et af de faglige mål i læreplanen er, at eksaminanden skal kunne *'udvælge og anvende relevant psykologisk viden på konkrete problemstillinger og aktuelt stof og kunne forholde sig kritisk til denne viden på et fagligt grundlag'*. Her lægges der op til, at eksaminanden selv skal finde relevant viden og anvende det på en given problemstilling. Helt overordnet må man gå ud fra, at elever og kursister gennem undervisningen i de forskellige temaer har fået en tilstrækkelig viden om, hvad der kunne være relevant viden i forhold til en given psykologisk problemstilling indenfor det læste tema, så de vil være i stand til selvstændigt at finde relevant psykologisk viden, som matcher spørgsmålet.

Ligeledes lægges der i dette faglige mål op til, at eksaminanden kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag. Hermed menes fx, om en given teori eller undersøgelse kan beskrive eller forklare de rejste psykologiske problemstillinger.

### *TAKSONOMISKE NIVEAUER*

Det er god tradition at formulere et spørgsmål, der lægger op til brug af de højeste taksonomiske niveauer (fx analyse, vurdering, diskussion) fra Blooms taksonomi. Typisk startes med redegørelse (fx redegøre for psykologisk problemstilling i bilag eller for teori, og dernæst lægges op til analyse/diskussion og endelig vurdering, fx kritisk vurdering af den anvendte viden i form af teori, undersøgelse mm. Et spørgsmål kunne se sådan ud:

#### **Eksamensspørgsmål**

##### **Tema: Kognition, læring, motivation og kultur**

1. Gør rede for nogle psykologiske problemstillinger i bilagene.
2. Diskutér med inddragelse af relevant psykologisk viden, hvorvidt bilagene giver et rimeligt billede af faktorer, der har særlig betydning for danske elevers læring, herunder om andre faktorer også kunne spille ind.
3. Diskutér dernæst kort og på et fagligt grundlag, hvad der evt. kunne adskille danske elevers motivation fra andre kulturers.

Bilag: (1) Uddrag af ZZZZZZZ! Put nu de børn i seng (Asterisk 60, s. 11-12), (2) Uddrag af Debat: Facebookbrug: Hjælp eleverne med koncentrationen. Politiken 11.6.2012 og (3) Uddrag fra Politiken 21.09.2013. Ungdomsforsker: Mange unge mangler motivationen.

### *BILAGSMATERIALET OG ANVENDELSE AF DET*

Bilagsmaterialet består typisk af 'aktuelt stof' (dvs. materiale fra aviser, blade, cases, filmklip, uddrag af radioudsendelser, psykologiske undersøgelser) af max. 3 sider. Der kan indgå tabelmateriale og billeder. Overordnet set skal bilagsmaterialet være velegnet til at bringe den psykologifaglige viden i spil, som eksaminanden har kendskab til gennem undervisningen, dvs. bilagene rejser en psykologisk problemstilling, som har forbindelse til et gennemgået *tema*. Det skal være muligt for en eksaminand at sætte sig ind i bilagsmaterialet og finde relevant psykologisk viden til at arbejde med spørgsmålene indenfor den givne forberedelsestid. Derfor er det vigtigt, at bilagene er af en sådan art, at en gennemsnitselev kan læse dem uden problemer.

### *GENERELT OM PRØVEMATERIALE (EKSAMENSSPØRGSMÅL) PÅ C*

- Prøvematerialet (dvs. eksamensspørgsmålene) skal afspejle undervisningen. Det betyder bl.a. at det ikke er en god ide at overtage andres prøvematerialer uden at ændre dem i forhold til ens egen undervisning.
- Alle bilag skal være forsynet med kildeangivelse, og de skal være læselige.
- Prøvematerialet skal sendes til censor i god tid, så censor får mulighed for at gennemlæse prøvematerialet og evt. kontakte eksaminator, hvis der er behov for justeringer af prøvematerialet.
- Alt prøvemateriale (dvs. samtlige eksamensspørgsmål) skal foreligge på den første eksamensdag. Eksaminanderne eksamineres i et givent eksamensspørgsmål på baggrund af lodtrækning blandt samtlige eksamensspørgsmål. Der skal i alt være så mange eksamensspørgsmål, at den sidste elev kan vælge mellem fire spørgsmål (jfr. Eksamensbekendtgørelsens § 11 stk. 4).
- Bilag til eksamensspørgsmål på C udgør max. 3 sider. Der er ikke et krav om normalsider mht. bilagsmaterialet i psykologi.
- Bilagsmaterialet skal være ukendt, dvs. eleven skal ikke have set det før. Spørgsmålene til bilagene er også ukendte, men overskriften på temaer er kendt for eksaminanderne, da det afspejler de gennemgåede temaer.
- Et givent prøvemateriale (eksamensspørgsmål) må gå igen tre gange.
- Prøvematerialet (dvs. eksamensspørgsmålene) skal udformes på en måde, så de (1) bredt dækker de gennemgåede temaer, (2) giver eleverne mulighed for at honorere de faglige mål i psykologi.

*Jette Hannibal, fagkonsulent i psykologi (maj 2014)*